

KPMG Audit
Postbus 29761
2502 LT Den Haag

Churchillplein 6
2517 JW Den Haag
Telefoon (070) 338 2222
Fax (070) 350 3191

Militaire Geestelijke Gezondheidszorg
Kol-arts C. IJzerman, directeur
Postbus 90000
3509 AA UTRECHT

Den Haag, 29 mei 2009

Betreft: Accountantsverklaring bij het jaardocument 2008 van MGGZ

Geachte heer IJzerman,

Hiermee bevestigen wij ermee akkoord te gaan dat de hiernavolgende accountantsverklaring wordt opgenomen in het jaardocument 2008. Het jaardocument dient te worden uitgebracht overeenkomstig het aan ons voorgelegde definitieve concept, waarvan een gewaarmerkt exemplaar is bijgevoegd.

“Aan de directeur van de Militaire Geestelijke Gezondheidszorg

Accountantsverklaring

Verklaring betreffende het jaardocument

Wij hebben de in het jaardocument opgenomen jaarrekening van de Militaire Geestelijke Gezondheidszorg te Utrecht bestaande uit het jaarverslag en de balans per 31 december 2008 en de winst- en verliesrekening over 2008 met de toelichting gecontroleerd.

Verantwoordelijkheid van de directeur

De directeur van de Militaire Geestelijke Gezondheidszorg is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening, zodanig dat deze, in alle van materieel van belang zijnde aspecten, voldoet aan de waarderingsgrondslagen zoals die zijn opgenomen in de jaarrekening van de Militaire Geestelijke Gezondheidszorg. Deze verantwoordelijkheid omvat onder meer: het ontwerpen, invoeren en in stand houden van een intern beheersingssysteem relevant voor het opmaken van en weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat, zodanig dat deze geen afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten bevat, het kiezen en toepassen van aanvaardbare grondslagen voor financiële verslaggeving en het maken van schattingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht. Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De keuze van de uit te voeren werkzaamheden is afhankelijk van de professionele oordeelsvorming van de accountant, waaronder begrepen zijn beoordeling van de risico's van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten. In die beoordeling neemt de accountant in aanmerking het voor het opmaken van de jaarrekening relevante interne beheersingssysteem, teneinde een verantwoorde keuze te kunnen maken van de controlewerkzaamheden die onder de gegeven omstandigheden adequaat zijn maar die niet tot doel hebben een oordeel te geven over de effectiviteit van het interne beheersingssysteem van de Militaire Geestelijke Gezondheidszorg. Tevens omvat een controle onder meer een evaluatie van de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van schattingen die de directeur van de Militaire Geestelijke Gezondheidszorg heeft gemaakt, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Oordeel

Naar ons oordeel is de jaarrekening 2008 van de Militaire Geestelijke Gezondheidszorg, in alle van materieel belang zijnde aspecten, opgemaakt in overeenstemming met de door de Militaire Geestelijke Gezondheidszorg beschreven grondslagen, zoals uiteengezet in de waarderingsgrondslagen van de jaarrekening.

Tevens zijn wij nagegaan dat het jaarverslag voor zover wij dat kunnen beoordelen verenigbaar is met de jaarrekening.

Den Haag, 29 mei 2009

KPMG ACCOUNTANTS N.V.

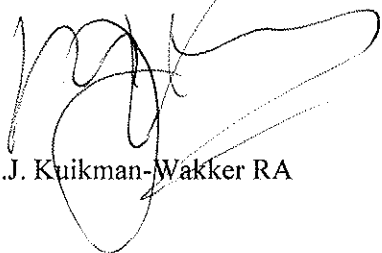
M.J. Kuikman-Wakker RA “

Indien u de jaarrekening en de niet persoonlijk ondertekende accountantsverklaring opneemt op het internet, dient u te waarborgen dat de jaarrekening inclusief onze accountantsverklaring adequaat is afgescheiden van andere informatie op de internetsite. Afscheiding kan bijvoorbeeld plaatsvinden door in de verklaring het bereik van de verklaring expliciet en nadrukkelijk te beperken tot de webpagina met de jaarrekening, door de jaarrekening in niet-bewerkbare vorm als een afzonderlijk bestand op te nemen en/of door een waarschuwing op te nemen indien de lezer de jaarrekening verlaat ("u verlaat de beveiligde, door de accountant gecontroleerde jaarrekening").

Tot het geven van nadere toelichting zijn wij uiteraard gaarne bereid.

Hoogachtend,

KPMG Accountants N.V.

M.J. Kuikman-Wakker RA

Paraaf voor identificatiedoeleinden:

Bijlage:
Gewaarmerkt jaardocument 2008

Jaarverslag 2008

Militaire Geestelijke Gezondheidszorg

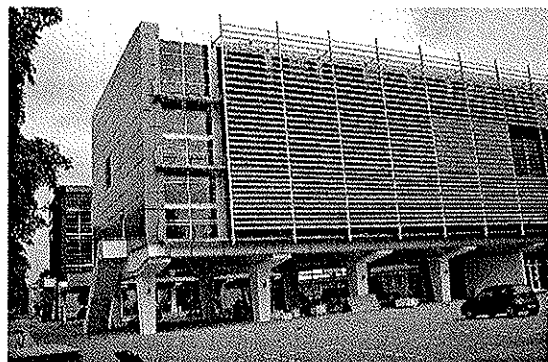

Staf MGGZ

RcGGZ Midden

RcGGZ Noordoost

RcGGZ Noordwest

RcGGZ Zuid

KPMG Audit
Document waarop ons rapport d.d.

29 MEI 2009

(mede) betrekking heeft.
Paraaf voor identificatiedoeleinden:
KPMG Accountants N.V.

Inhoudsopgave

1.	Voorwoord.....	3
2.	Profiel van de organisatie.....	4
2.1	Algemene identificatiegegevens.....	4
2.2	Structuur van het concern.....	4
2.3	Directie.....	5
2.4	Kerngegevens.....	6
2.4.1	Kernactiviteiten en nadere typering.....	6
2.4.2	Cliënten.....	6
2.4.3	Productie.....	7
2.4.4	Capaciteit.....	8
2.4.5	Werkgebieden.....	9
2.4.6	Belanghebbenden.....	10
2.4.6.1	Defensie.....	10
2.4.6.2	Stichting Ziektekosten Verzekering Krijgsmacht.....	10
2.4.6.3	UMC Utrecht.....	10
3.	Bestuur, toezicht en bedrijfsvoering.....	11
3.1	Bestuur en toezicht.....	11
3.2	Besturing.....	11
3.3	Bedrijfsvoering.....	11
3.3.1	Algemeen.....	11
3.3.2	Praktische uitvoering.....	11
3.4	Cliëntenraad en Medezeggenschap.....	11
3.4.1	Cliëntbelangen.....	11
3.4.2	Medezeggenschap.....	12
4.	Beleid, inspanningen en prestaties.....	13
4.1	Meerjarenbeleid.....	13
4.1.1	Missie.....	13
4.1.2	Visie.....	13
4.1.3	Uitwerking visie.....	13
4.2	Algemeen beleid.....	15
4.3	Algemeen kwaliteitsbeleid.....	16
4.4	Kwaliteitsbeleid ten aanzien van patiënten.....	16
4.5	Kwaliteitsbeleid ten aanzien van cliënten.....	17
4.5.1	Klachten.....	17
4.5.2	Toegankelijkheid.....	17
4.5.3	Veiligheid.....	17
4.6	Kwaliteit ten aanzien van medewerkers.....	18
4.6.1	Personeelsbeleid.....	18
4.6.2	Arbo.....	18
4.6.3	Ziekteverzuim.....	18
4.6.4	Medewerkertevredenheid.....	18
4.6.5	Uitzendingen.....	18
4.7	Samenleving.....	18
4.8	Financieel beleid.....	19
4.8.1	DBC's
4.8.2	19

Financieel Jaarverslag 2008

Document waarop aanspraak kan worden gemaakt d.d.

29 MEI 2009

(mede) betrekking heeft.
 Paraaf voor identificatiedoeleinden:
 KPMG Accountants N.V.

1. Voorwoord

Voor u ligt het tweede jaarverslag van de Militaire Geestelijke Gezondheidszorg, de MGGZ. Tot voor 1 januari 2007 bestonden er binnen Defensie naast de afdeling Psychiatrie van het Centraal Militair Hospitaal (CMH) nog drie militaire organisatie-elementen die ambulante geestelijke gezondheidszorg leverden aan actief dienende militairen van de verschillende krijgsmachtdelen. Vanuit het oogpunt van doelmatigheid en samenhang in de zorg werd dit verder onwenselijk bevonden en is in juni 2005 besloten om alle elementen van de militaire geestelijke gezondheidszorg binnen één organisatie onder te brengen. Dit heeft per 1 januari 2007 geresulteerd in een nieuwe organisatie, de militaire geestelijke gezondheidszorg (MGGZ).

Het eerste jaar van de MGGZ heeft in het teken gestaan van het operationeel maken van de nieuwe organisatie. Primair heeft hierbij gestaan de continuering van de zorgverlening, zowel binnen Nederland als daarbuiten tijdens de ondersteuning van de uitgezonden militairen. Veel aandacht is besteed aan de afstemming van de zorgprocessen binnen de organisatie en aan het ontwikkelen van een adequate bedrijfsvoeringstructuur. Het tweede jaar, 2008, heeft in het teken gestaan van het verder uitbouwen van de organisatie met als speerpunten onder andere de uitrol van de GGZ applicatie 'USER' ten behoeve van de cliëntenregistratie en facturatie, de Diagnose Behandelcombinatie (DBC) en het certificeerbaar maken van het kwaliteitssysteem HKZ.

De Militaire Geestelijke Gezondheidszorg is een bedrijfsgerichte organisatie met grote kennis van de militaire context. Zij richt zich primair op de preventie en de behandeling van veel voorkomende stoornissen bij actief dienende militairen (zoals angst- en stemmingsstoornissen, aanpassings- en persoonlijkheidsproblematiek) en op stoornissen die gerelateerd zijn aan het hoogrisico beroep van militair, zoals posttraumatische stressstoornis (PTSS), middenstoornissen en aanpassingsstoornissen.

Daarnaast wordt zorg verleend aan veteranen met uitzendingsgerelateerde psychische problematiek en worden in voorkomend geval gezinsleden van militairen en veteranen in medebehandeling genomen.

De militaire beroepsbevolking verkrijgt gezondheidszorg door of vanwege de militair geneeskundige dienst en valt als zodanig niet onder de ZVW. De veteranen zijn in formele zin burgers die onder de ZVW vallen; deswege behoeft de MGGZ een toelating als zorginstelling in overeenstemming met de WTZi voor het verlenen van de zorg aan deze specifieke groep burgers.

De hulpverlening aan veteranen met psychische problematiek na uitzendingen gebeurt al vanaf medio negentiger jaren vanwege de bijzondere verantwoordelijkheid die Defensie tegenover haar voormalige werknemers aanvaardt. In 2001 is de Dienst Militaire Psychiatrie van het CMH, thans ondergebracht binnen de MGGZ, toegelaten als instelling voor psychiatrische klinische- en deeltijdbehandeling en als psychiatrische polikliniek. Als voortzetting van deze organisatie is voor de MGGZ de toelating in het kader van de WTZi in 2008 verleend.

KPMG Audit
Document waarop ons rapport d.d.

29 MEI 2009

(mede) betrekking heeft.
Paraaf voor identificatiedoelinden:

Deel 1: Jaarverslag 2008 MGGZ
KPMG Accountants N.V.

2. Profiel van de organisatie

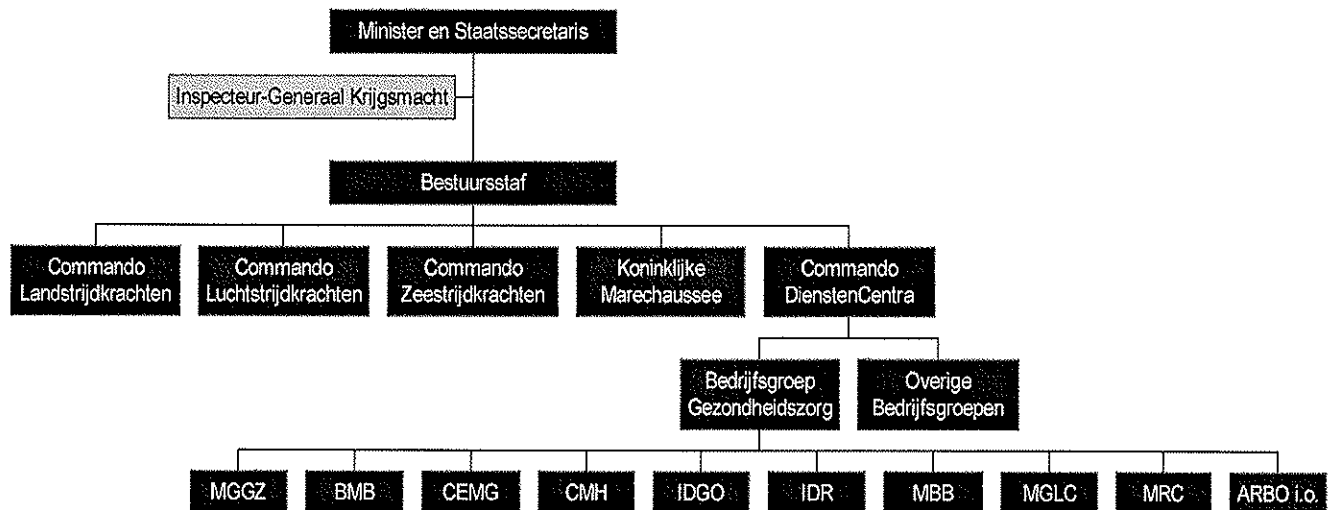
2.1 Algemene identificatiegegevens

Naam verslagleggende rechtspersoon	Militaire Geestelijke Gezondheidszorg (MGGZ)
Adres	Postbus 90000
Postcode	3509 AA
Plaats	Utrecht
Telefoonnummer	030 – 250 2650
Identificatienummer Kamer van Koophandel	Nvt De MGGZ is een eenheid binnen het Ministerie van Defensie
E-mailadres	
Internetpagina	www.mindef.nl

2.2 Structuur van het concern

De MGGZ maakt onderdeel uit van de Bedrijfsgroep Gezondheidszorg (BG GZ). Deze BG GZ bestaat uit tien bedrijven die zich bezig houden met het verlenen van zorg, het leveren van geneeskundige producten en geneeskundige opleidingen aan de gehele Defensieorganisatie.

De BG GZ maakt op haar beurt deel uit van het Commando DienstenCentra (CDC) dat aan de hele Defensieorganisatie ondersteunende diensten levert.

Figuur 1: Organisatiestructuur Defensie¹, CDC en BG GZ

Als onderdeel van het Ministerie van Defensie valt de MGGZ onder de ministeriële verantwoordelijkheid van de Minister van Defensie. Deze manier van organisatorische onderbrenging is uniek voor een zorginstelling en heeft gevolgen voor de aansturing en besturing van de organisatie. Ook heeft het gevolgen voor de toepassing van wet- en regelgeving. De MGGZ is geen zelfstandige rechtspersoon, wordt anders gefinancierd en heeft andere verantwoordingsstructuren dan reguliere civiele gezondheidszorginstellingen.

¹ Er zijn drie operationele commando's (OPCO's), te weten Koninklijke Landmacht, Koninklijke Luchtmacht en de Koninklijke Marine. De Koninklijke Marechaussee is ook een Defensieonderdeel, maar dit onderdeel ressorteert rechtstreeks onder de Secretaris Generaal van het Ministerie van Defensie.

De MGGZ heeft geen Raad van Bestuur en Raad van Toezicht maar functioneert onder éénhoofdige leiding binnen de aangegeven structuren van de Defensieorganisatie.

De MGGZ heeft een regionale spreiding en bestaat uit vier locaties in respectievelijk Zwolle, Amsterdam, Utrecht en 's-Hertogenbosch. Vanuit alle locaties wordt ambulante geestelijke gezondheidszorg geleverd en vanuit de locatie in Utrecht eveneens klinische en deeltijdklinische zorg. De staf van de MGGZ is gevestigd te Utrecht.

De MGGZ heeft zoals gesteld geen Raad van Bestuur en Raad van Toezicht. De directie van de MGGZ heeft echter als uitgangspunt genomen de vigerende wet- en regelgeving voor geestelijke gezondheidszorginstellingen zo veel mogelijk te volgen.

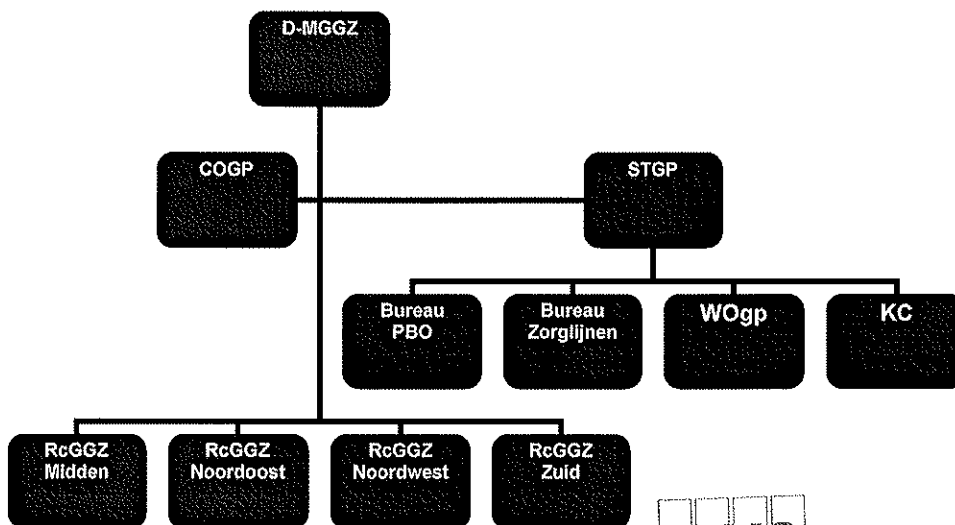
Binnen de WTZi hebben militaire gezondheidszorginstellingen een bijzondere positie. Dit is mede naar aanleiding van de bijzondere positie van de militair die niet valt onder de WTZi. De militair is verzekerd bij de Stichting Ziektekosten Verzekering Defensie (SZVK). De SZVK betaalt alle door militairen gemaakte kosten voor zorg aan de zorgverleners. Alle zorg die door de MGGZ wordt verleend, valt onder de vergoeding door SZVK. Ten aanzien van de zorg voor veteranen ligt dit anders. De veteranen zijn in formele zin burger en vallen onder de ZVW. In de overgangsfase van de financiering vanuit AWBZ naar de ZVW is het regionale zorgkantoor AGIS aanspreekpunt voor de zorginkoop. De kosten van de overige dienstverlening van de MGGZ zoals het wetenschappelijk onderzoek, beleidsadvisering en de ondersteuning van de uitzendingen worden gedragen door Defensie.

2.3 Directie

Uit bovenstaande uiteenzetting blijkt dat er geen Raad van Bestuur en geen Raad van Toezicht, maar een directie is. Als gevolg van het personeelsbeleid van Defensie worden directieleden niet benoemd; militairen worden geplaatst en burgermedewerkers worden aangesteld.

De directie van de MGGZ was in 2008 als volgt samengesteld:

- Directeur : Kolonel-arts C. IJzerman
- Adjunct-directeur zorglijn reguliere zorg : Kolonel-arts A.A.W. Franken
- Adjunct-directeur zorglijn uitzendingen : Luitenant-kolonel drs J.M. Ambaum
- Adjunct-directeur zorglijn veteranen : Kolonel-arts F.A.W. Unck (tot 01-12-2008)
Kolonel-arts B.J. Berendsen (m.i.v. 01-12-2008)

KPMG Audit

Het aantal vte van de MGGZ bedraagt 96,8 vte (60 militair, 36,8 burger) ment waarop ons rapport d.d.

29 MEI 2009

2.4 Kerngegevens

2.4.1 Kernactiviteiten en nadere typering

De MGGZ is een militaire tweedelijns zorginstelling en richt zich op de psychosociale problematiek en psychische stoornissen bij het hoogrisico beroep van de militair en probeert deze te voorkómen, behandelen en/of de gevolgen ervan draaglijk te maken, zodat de militair optimaal kan functioneren als mens en militair en hij/zij maximaal inzetbaar is. Aanvullend op de zorg uit de 0^e en 1^e lijn van direct leidinggevenden, geestelijk verzorgers, maatschappelijk werk en de eerstelijnsgezondheidszorg, wil de MGGZ als gespecialiseerde organisatie hier actief aan bijdragen middels preventie, vroegsignalering, behandeling/begeleiding/ verpleging en rehabilitatie. De MGGZ richt zich hierbij primair op een brede diagnostiek en de behandeling van veel voorkomende dan wel bedrijfsgebonden klachten zoals uitzendingsgerelateerde problematiek. Personen met weinig voorkomende problematiek die hooggespecialiseerde zorg vereist worden verwezen naar gespecialiseerde centra. Hierbij vervult de MGGZ een 'makelaars/monitorfunctie'.

Zorg wordt ook verleend aan postactieve militairen, de veteranen, met uitzendingsgerelateerde psychische problematiek; dit gebeurt veelal binnen het onlangs ingerichte samenwerkingsverband met civiele instellingen, het Landelijk Zorgsysteem voor Veteranen (LZV). Ook worden in voorkomend geval gezinsleden van militairen en veteranen in medebehandeling genomen.

De MGGZ ondersteunt de operationele taakstelling van Defensie door de preventie en zorg voor het personeel in de periode voor, tijdens en na de uitzendingen.

Daarnaast beschikt de MGGZ over een kenniscentrum (KC) en een wetenschappelijk onderzoeksgroep. Het KC biedt ondersteuning aan de zorgverlening door beschikbare kennis zichtbaar te maken en specifieke kennisvraagstukken op te lossen; daarnaast worden externe civiele en (internationale) militaire kennisontwikkelingen gevolgd en in voorkomend geval beschikbaar gemaakt. De wetenschappelijk onderzoeksgroep richt zich in samenwerking met academische partners op de achtergronden en oorzaken van uitzendingsgerelateerde stoornissen en het voorkomen en behandelen ervan.

2.4.2 Cliënten

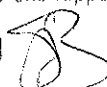
Klanten zijn voor de MGGZ op drie manieren te definiëren. Het betreft ten eerste de organisatie-elementen binnen Defensie: de operationele commando's en de bestuursstaf. Contacten met deze klanten (in de zin van de operationele commando's en de bestuursstaf) lopen formeel via de klantenraad van de BG GZ. Ten tweede de verwijzers, in het geval van de MGGZ over het algemeen artsen en bedrijfsmaatschappelijk werkers. Ten derde zijn cliënten de individuele militairen, veteranen en eventueel hun gezinsleden die bij de MGGZ in zorg komen.

De doelgroep actief dienende militairen bestaat primair uit ongeveer 55.000 personen van de verschillende krijgsmachtdelen. De doelgroep van veteranen is ruim twee maal zo groot, maar de zorgverlening aan veteranen betreft alleen de zorg ten aanzien van psychische klachten in relatie tot doorgemaakte operationele inzet en uitzendingen. Die zorg wordt in nauwe samenwerking met civiele instellingen verleend. Hiertoe is een Landelijk Zorgsysteem voor Veteranen (LZV) ingericht waarbinnen militaire en civiele instanties voor maatschappelijk werk, geestelijke verzorging en algemene en gespecialiseerde GGZ instellingen samenwerken.

KPMG Audit
Document waarop ons rapport d.d.

29 MEI 2009

(mede) betrekking heeft.
Paraaf voor identificatie doeleinden:
KPMG Accountants N.V.

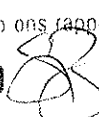
2.4.3 Productie

Productiecijfers 2008	
Ambulant:	
Aantal nieuwe inschrijvingen	1596 waarvan 159 veteraan
Aantal ambulante contacten in verslag jaar	17300 waarvan 1918 t.b.v. veteranen
Aantal cliënten in zorg/behandeling per einde verslagjaar	864
Kliniek/Deeltijd:	
Aantal beschikbare bedden	12
Aantal deeltijd plaatsen (stoelen)	8
Aantal klinische verblijfsdagen	1594 waarvan 775 t.b.v. veteranen
Aantal deeltijddagen	1322 waarvan 1062 t.b.v. veteranen
Personeel:	
Aantal VTE MGGZ	96,8 VTE (waarvan 60 militair, 36,8 burger)
• Staf MGGZ	20,5 VTE
• RcGGZ Midden	38,3 VTE
• RcGGZ Noordoost	12 VTE
• RcGGZ Noordwest	11 VTE
• RcGGZ Zuid	15 VTE
Aantal personeelsleden in loondienst per einde verslagjaar	104 (waarvan 54 vrouwen = 52 %)

KPMG Audit
Document waarop ons rapport d.d.

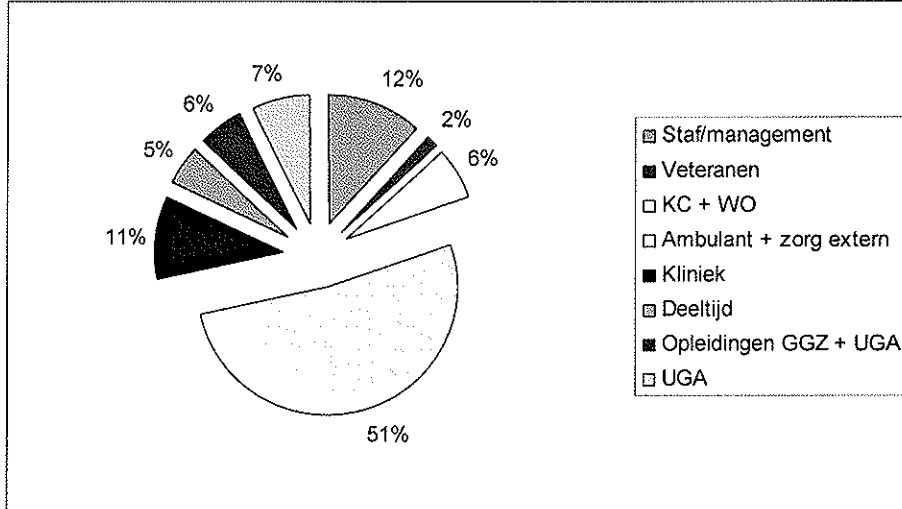
29 MEI 2009

(mede) betrekking heeft.
Paraaf voor identificatiedoelenden

2.4.4 Capaciteit

Inzet beschikbare capaciteit (in VTE) over het verslagjaar 2008 aan de hand van de bedrijfsrapportages:

Toelichting:

UGA = Uitzendgerelateerde activiteiten

UGZ = Uitzendgerelateerde zorg

KPMG Audit
Document waarop ons rapport d.d.

29 MEI 2009

(mede) betrekking heeft.
Paraaf voor identificatiedoeleinden:
KPMG Accountants N.V.

2.4.5 Werkgebieden

De MGGZ heeft een regionale spreiding over Nederland en dekt daarmee de zorg af voor alle in Nederland verblijvende militairen en veteranen die hulp wensen van de MGGZ. Daarnaast ondersteunt de MGGZ de uitgezonden militairen met psychologen die meegaan met de uitzending of met snel inzetbare teams in geval van calamiteiten.

De MGGZ waarborgt een goede bereikbaarheid en toegankelijkheid voor cliënten, verwijzers en samenwerkende hulpverleners. Vanuit de MGGZ wordt er voor de zorg aan actief dienenden samengewerkt met alle militaire hulpverlenende disciplines in de zorg. Het belang daarvan is groot voor een goede vroegsignalering van problematiek op individueel en groepsniveau. Hierbij passen concrete activiteiten in de vorm van onderling overleg, goede afspraken over verwijs- en terugkoppeling en consultatie.

Daarnaast vindt nauwe samenwerking plaats met militaire en civiele hulpverlenende instanties op het gebied van de zorgverlening aan veteranen met psychische problematiek in relatie tot de doorgemaakte operationele inzet. Vanwege de superregionale inzet voor deze doelgroep is afgesproken dat de declaratieafhandeling van deze groep verzorgd wordt door het Zorgkantoor Utrecht (AGIS) omdat in deze regio de staf van de MGGZ is gehuisvest.

KPMG Audit
Document waarop ons rapport d.d.

29 MEI 2009

(mede) betrekking heeft.

Paraaf voor identificatiedoeleinden:
KPMG Accountants N.V.

2.4.6 Belanghebbenden

2.4.6.1 Defensie

Voor de Defensieorganisatie is het van belang dat militairen zoveel mogelijk inzetbaar zijn. Alleen dan kunnen zij deelnemen aan oefeningen en uitzendingen. Snel toegankelijke en op de militaire functie toegesneden zorg is dus niet alleen in het belang van de cliënt en patiënt, maar ook in het belang van de organisatie. De MGGZ biedt daarom niet alleen prompt tweedelijns geestelijke gezondheidszorg maar richt zich bij die zorgverlening ook op de inzetbaarheid van de militair.

2.4.6.2 Stichting Ziektekosten Verzekering Krijgsmacht

Het SZVK betaalt d.t.v. Univé de zorgdeclaraties van alle militairen uit aan zorgverleners. Daarom is het SZVK voor de MGGZ een belangrijke onderhandelingspartner met betrekking tot afspraken over de wijze waarop er wordt vergoed en het volume van de vergoedingen. De verhouding met SZVK is open en transparant. Er vindt regelmatig overleg plaats. Daarbij gekeken wordt hoe de zorg aan militairen (structureel) verbeterd kan worden.

2.4.6.3 UMC Utrecht

De psychiatrische kliniek van de MGGZ is qua locatie gehuisvest binnen de infrastructuur van de Divisie Hersenen Afdeling Psychiatrie van het UMCU. Dit is daarmee een belangrijke samenwerkingspartner zowel op het gebied van de zorg als ten aanzien van het wetenschappelijk onderzoek vanuit de MGGZ. Op onderzoeksgebied wordt eveneens intensief samengewerkt met de onderzoeksgroep op het gebied van de psychoneuro-immunologie van het WKZ en met de afdeling klinische psychologie van de Faculteit Sociale Wetenschappen te Utrecht.

KPMG Audit
Document waarop ons rapport d.d.

29 MEI 2009

(mede) betrekking heeft.

Paraaf voor identificatiedoeleinden:

KPMG Accountants N.V.

Deel 1: Jaarverslag 2008 MGGZ

3. Bestuur, toezicht en bedrijfsvoering

3.1 Bestuur en toezicht

De MGGZ valt als Defensie-eenheid onder de verantwoordelijkheid van de Minister van Defensie. Als zodanig is de MGGZ verantwoording verschuldigd in de hiërarchieke lijn, zoals beschreven in de paragraaf 1.2.

3.2 Besturing.

Zoals eerder opgemerkt kent de MGGZ als onderdeel binnen Defensie geen Raad van Bestuur of raad van Toezicht. De MGGZ is een lijnorganisatie binnen Defensie en wordt als zodanig hiërarchisch aangestuurd vanuit de Bedrijfsgroep Gezondheidszorg (BG GZ). Ten aanzien van het gezondheidszorgbeleid ligt de verantwoordelijkheid bij de Hoofddirectie Personeel van de Bestuursstaf. De leiding van de MGGZ berust bij de algemeen directeur, die terzijde wordt gestaan door drie adjunct-directeuren die inhoudelijk verantwoordelijk zijn voor de drie zorglijnen binnen de organisatie. De reguliere zorg, de zorg rondom uitzendingen en de veteranenzorg. Daarnaast wordt elk regionaal centrum aangestuurd door een hoofd regionaal centrum. Alle hier genoemde functionarissen maken deel uit van het MT van de MGGZ als ook de Hoofd Officier Toegevoegd en Hoofd Bureau Proces- en bedrijfs-ondersteuning.

3.3 Bedrijfsvoering

3.3.1 Algemeen

De MGGZ volgt de richtlijnen van het CDC op het gebied van de algemene en die van de BG GZ op het gebied van meer zorgbedrijfsspecifieke bedrijfsvoeringsaspecten. De "aanschrijvingen" van beide hogere niveaus worden betrokken bij het opstellen van het meerjarenbeleidsplan.

De MGGZ rapporteert binnen de Planning- en Controlcyclus aan de Bedrijfsgroep Gezondheidszorg op basis van afgesproken termijnen en kritieke succesfactoren en prestatie-indicatoren. Hierbij rekening houdend met het format zoals CDC breed moet worden gerapporteerd. Onderkend is, dat er behoefte is aan herformulering van enkele kritieke succesfactoren en prestatie-indicatoren, die een relatie hebben met de militaire meerwaarde en zorgzwaarte van de MGGZ. De uitwerking hiervan komt in overleg met de Bedrijfsgroep tot stand.

3.3.2 Praktische uitvoering

Vanuit het oogpunt van doelmatigheid is er een intensieve samenwerking tussen de Bedrijfsgroep gezondheidszorg en de verschillende bedrijven daarbinnen. Zo zijn met het CMH regelingen getroffen op vrijwel alle gebieden van de bedrijfsvoering. Binnen de MGGZ draagt een kleine afdeling proces en bedrijfsondersteuning zorg voor de interne facilitering van alle processen, de administratieve ordening van de organisatie en de voorbereidende werkzaamheden op het gebied van Personeel, ICT-structuur, Organisatie, Financiën, Aanschaf en Huisvesting. Afdelingen binnen het cluster beheer van het CMH ondersteunen daarbij of dragen verder zorg voor de uitvoering van de diverse processen.

3.4 Cliëntenraad en Medezeggenschap

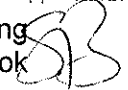
3.4.1 Cliëntbelangen

Binnen Defensie zijn geen cliëntenraden geïnstalleerd maar vindt met de personeelsgeleding van de organisatie het Sector Overleg Defensie plaats. Onderwerp van overleg is hierbij ook

KPMG Audit
Document waarop ons rapport d.d.

29 MEI 2009

(mede) betrekking heeft.
Paraaf voor identificatiedoeleinden:
KPMG Accountants N.V.

de militaire gezondheidszorg in alle geledingen; dus inclusief de geestelijke gezondheidszorg. Vanuit de Bestuursstaf van het departement worden relevante bevindingen die uit dit overleg voorkomen gecommuniceerd met het werkveld en kunnen tot beleidsaanwijzingen leiden. Op deze wijze is er een indirecte terugkoppeling vanuit de cliëntpopulatie naar de zorgverlenende instellingen waaronder de MGGZ.

3.4.2 Medezeggenschap

Na de herinrichting van de MGGZ is volgens de geëigende procedure binnen Defensie een Medezeggenschapscommissie gekozen. Vanwege een verlengde procedure is deze commissie in 2008 geïnstalleerd.

KPMG Audit
Document waarop ons rapport d.d.

29 MEI 2009

(mede) betrekking heeft.
Paraaf voor identificatiedoeleinden:

KPMG Accountants N.V.
Deel 1: Jaarverslag 2008 MGGZ

4. Beleid, inspanningen en prestaties

4.1 Meerjarenbeleid

De MGGZ is de geestelijk gezondheidszorginstelling van Defensie en heeft de volgende missie en visie geformuleerd:

4.1.1 Missie

'De militaire geestelijke gezondheidszorg wil psychosociale problematiek en psychische stoornissen bij het hoogrisico beroep van militairen proberen te voorkómen, behandelen en/of de gevolgen ervan draaglijk te maken, zodat de (ex)militair optimaal kan functioneren als mens en militair en hij/zij maximaal inzetbaar is.

Aanvullend op de zorg van direct leidinggevenden, geestelijk verzorgers, maatschappelijk werk en de eerstelijns gezondheidszorg, wil de MGGZ als tweedelijns gespecialiseerde organisatie hier actief aan bijdragen via preventie, vroegsignalering, behandeling en rehabilitatie.

De MGGZ werkt vanuit het bio-psychosociale paradigma voor de GGZ. Dit houdt in dat biologische, psychologische en sociale processen onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn in het ontstaan, voorkomen en behandelen van psychische stoornissen.

4.1.2 Visie

De visie van de reguliere zorg MGGZ, als uitwerking van de missie MGGZ, bevat de volgende thema's:

- Het zorgaanbod is cliëntgericht.
- Het zorgaanbod is laagdrempelig en toegankelijk.
- Het zorgaanbod is van hoge kwaliteit, multidisciplinair, transparant en komt conform de civiele GGZ normen en ontwikkelingen tot stand.
- De MGGZ kan alleen met andere organisaties een integraal aanbod op alle levensterreinen leveren. Dit mede gelet op de bijzondere verantwoordelijkheid van Defensie voor het personeel, zowel actief dienenden als veteranen. De MGGZ is dan ook onderdeel van een keten van zorg en (maatschappelijke) opvang.
- Het 2^e lijns zorgaanbod is afgestemd op de doelgroep van de MGGZ. De specialistische militaire GGZ moet zich, als bedrijfsgerichte GGZ, in elk geval richten op het behandelen van cliënten met relatief veel voorkomende stoornissen, die gerelateerd zijn aan het hoogrisico beroep van militair, zoals posttraumatische stressstoornis (PTSS) en aanpassingsstoornissen. Maar ook op het behandelen van veel voorkomende stoornissen als angst-, stemmings- en middelenstoornissen en persoonlijkheidsstoornissen. Hiervoor moeten evidence based diagnosegerelateerde zorgprogramma's beschikbaar zijn.
- Preventie is een substantieel onderdeel van het zorgaanbod van de MGGZ.

4.1.3 Uitwerking visie

In de volgende punten wordt de visie van de MGGZ op de meest relevante thema's uitgewerkt. Deze punten zijn de richtlijnen voor huidig en toekomstig handelen. Ze geven de ambitie aan van wat de MGGZ wil betekenen voor het personeel van Defensie en voor de organisatie.

De Militaire Geestelijke Gezondheidszorg is een bedrijfsgerichte organisatie met grote kennis van de militaire context. Zij richt zich primair op de preventie en de behandeling van veel voorkomende stoornissen bij actief dienenden (zoals angst- en stemmingsstoornissen).

KPMG

KPMG Audit
Document, waarop ons rapport d.d.

29 MEI 2009

aanpassings- en persoonlijkheidsproblematiek) en op stoornissen die gerelateerd zijn aan het hoogrisico beroep van militair, zoals posttraumatische stressstoornis (PTSS), middelenstoornissen en aanpassingsstoornissen.

Daarnaast wordt zorg verleend aan veteranen met uitzendingsgerelateerde psychische problematiek en worden in voorkomend geval systeemleden van militairen en veteranen in medebehandeling genomen.

De MGGZ ondersteunt de operationele taakstelling van Defensie door de activiteiten op het gebied van de zorg voor, tijdens en na de uitzendingen. In samenwerking met andere partijen worden militairen ook vanuit psychologisch perspectief voorbereid op uitzendingen. De zorgverlening tijdens uitzending wordt, afhankelijk van omvang, ernst en zwaarte van de missie, direct ondersteund door uitzending van psychologen of andere gespecialiseerde MGGZ medewerkers. De adaptatie en nazorgprogramma's worden ondersteund en doorontwikkeld naar de nieuwste wetenschappelijke inzichten (zowel binnen nationaal als internationaal verband). De nazorgactiviteiten zetten zich naadloos door op het gebied van de veteranenzorg, waarbij in samenwerking met civiele hulpverlenende organisaties een landelijk dekkend systeem voor de veteranenzorg wordt ingericht en onderhouden.

De MGGZ besteedt extra aandacht aan de gevolgen van het hoogrisico beroep van militair door het inrichten van een kenniscentrum en een wetenschappelijk onderzoeksgroep. Het kenniscentrum richt zich op de ondersteuning van de zorgverlening door beschikbare kennis zichtbaar te maken en specifieke kennisvraagstukken op te lossen; daarnaast worden externe civiele en (internationale) militaire kennisontwikkelingen gevolgd en in voorkomend geval beschikbaar gemaakt. Het wetenschappelijk onderzoek richt zich in samenwerking met academische partners op de achtergronden van de ontwikkeling van uitzendingsgerelateerde stoornissen en het voorkomen en behandelen ervan.

De MGGZ is een tweedelijns zorginstelling. Zij werkt nauw samen met de nulde en eerstelijns zorg- en hulpverleners binnen (en in voorkomend geval ook buiten) Defensie. In beginsel is een verwijzing door andere hulpverleners noodzakelijk. Gelet echter op de specifieke kenmerken van uitzendingsgerelateerde problematiek (o.a. ontkenning en isolatie) wordt gestreefd naar laagdrempeligheid en toegankelijkheid en kan eventueel achteraf alsnog voor verwijzing zorg worden gedragen.

De MGGZ levert kwalitatief verantwoorde zorg vanuit meerdere samenwerkende disciplines. Daartoe heeft iedere beroepsbeoefenaar de vereiste kwalificaties in overeenstemming met de civiele eisen van de beroepsgroep (of is daarvoor in opleiding) evenals specifieke kennis van en/of ervaring binnen de Defensieorganisatie. Een adequaat opleidingsbeleid zorgt ervoor dat nieuwe inzichten in de zorg, nieuwe kennisbehoefte in relatie tot de zorgvraag en de eisen die worden gesteld aan het behoud van formele registraties worden geaccommodeerd. Binnen beroepsgroepen overeengekomen protocollen en richtlijnen worden binnen de MGGZ geïmplementeerd. Ten aanzien van specifieke bedrijfsgerichte zorgverlening worden zo nodig eigen protocollen ontwikkeld en toetsbaar gemaakt aan externe deskundigen. De kwaliteit van de geleverde zorg is in overeenstemming met datgene wat civiel gebruikelijk is, evidence based en toetsbaar en wordt geborgd door een gecertificeerd kwaliteitszorgsysteem naar de norm van HKZ (in ontwikkeling).

Het zorgaanbod vanuit de MGGZ is cliënt / patiënt gericht en houdt rekening met de context van het militaire beroep. De behandeling is gericht op het herstel van het persoonlijk functioneren en in voorkomend geval ook op het herstel van het vermogen om te functioneren binnen het hoogrisico beroep van militair.

KPMG Audit
Document waarop ons rapport d.d.

29 MEI 2009

(mede) betrekking heeft.

Paraaf voor identificatiedoeleinden

Deel 1: Jaarverslag 2008 MGGZ
KPMG Accountants N.V.

De MGGZ heeft een regionale spreiding. Dit dient een goede bereikbaarheid en toegankelijkheid voor cliënten, verwijzers en samenwerkende hulpverleners. Vanuit de MGGZ wordt er voor de zorg aan actief dienenden samengewerkt met alle militaire hulpverlenende disciplines in de zorg. Het belang daarvan is groot voor een goede vroegsignalering van problematiek op individueel en groepsniveau. Hierbij passen concrete activiteiten in de vorm van onderling overleg, goede afspraken over verwijz- en terugkoppeling en consultatie. Daarnaast vindt nauwe samenwerking plaats met militaire en civiele hulpverlenende instanties op het gebied van de zorgverlening aan veteranen met psychische problematiek in relatie tot de doorgemaakte operationele inzet.

Als bedrijf kent de MGGZ een transparante bedrijfsvoering, waarbij de zorgverlening en de overige processen helder en inzichtelijk te maken zijn, het is duidelijk waar de beschikbare personele capaciteit voor wordt ingezet en wat de daaraan verbonden kosten zijn. De zorgadministratie en de dossiervorming worden ondersteund door een adequaat geautomatiseerd systeem (dat in 2008 is gerealiseerd), dit draagt mede bij tot transparantie in de kwaliteit van de zorg en daaraan gekoppelde verbeteractiviteiten. Dit biedt tevens de gelegenheid om signalen en trends over de zorg en de populatie op het spoor te komen en om een verantwoorde gespreksvoering aan te gaan over de taakstelling voor de MGGZ en de beschikbare capaciteit.

4.2 Algemeen beleid

De MGGZ is per 01-01-2007 ingericht als nieuwe organisatie binnen Defensie. Gedurende dit eerste jaar is de interne bedrijfsvoering werkbaar gemaakt, is een aanvang met de beschrijving van de administratief organisatorische processen en is een start gemaakt met de harmonisering van de zorgprocessen en de borging daarvan in een kwaliteitszorgmodel. Het algemeen beleid is erop gericht om de doelstellingen van de MGGZ te realiseren. Deze doelstellingen zijn:

- het realiseren van een optimale militaire geestelijke gezondheidszorg ten behoeve van militairen, door uitvoering te geven aan preventieve zorg, vroegsignalering van problematiek en aan het behandelen en/of draaglijk maken van de gevolgen van (ernstige) psychosociale problematiek en psychische stoornissen, zodat militairen tijdens de dienstbetrekking optimaal kunnen functioneren als mens en militair, militair optimaal zijn en na de dienstbetrekking als ex-militair optimaal kunnen functioneren als mens in de maatschappij;
- samenwerking binnen een zorgsysteem waarin met civiele hulpverlenende instanties, waarbij geestelijke gezondheidszorg wordt verleend aan veteranen met psychische klachten na uitzendingen door de betreffende klachten te behandelen en/of de gevolgen van de klachten draaglijk te maken.

Het jaar 2008 heeft onder meer in het teken gestaan van het ontwikkelen en implementeren van een kwaliteitszorgmodel conform de HKZ normering, de implementatie van een IV-systeem, invoer van de DBC systematiek en het modelleren en beschrijven van bedrijfsvoeringprocessen in ARIS.

Voor 2009 en verder staan de volgende onderwerpen centraal:

- de verdere inrichting van de bedrijfsvoering,
- De evaluatie van de reorganisatie
- De verdere implementatie van User als ondersteunend programma voor de zorgtaken
- de kwaliteitsharmonisering, de HKZ certificering en het inrichten van de (kwaliteits)verbetercyclus
- het verder invullen van het relatiebeheer naar de lijns zorg- en hulpverleners en naar eenheden.
- zoeken naar methodiek voor structurele financiering

KPMG

KPMG Audit
Document waarop ons rapport d.d.

29 MEI 2009

4.3 Algemeen kwaliteitsbeleid

Het ministerie van Defensie heeft zich voor zijn zorgbedrijven ten doel gesteld hoogwaardige gezondheidszorg te verlenen welke gebaseerd is op en voldoet aan de in Nederland gebruikelijke kwaliteitsnormering. Zij wil daarmee voldoen aan de wettelijke verplichting die voortvloeit uit de "Kwaliteitswet Zorginstellingen (1996)". In 2008 is het kwaliteitsbeleid certificeerbaar gemaakt, op 14 mei 2009 start het externe certificeringstraject dat uitgevoerd zal worden door TNO. In september 2009 verwacht de MGGZ te kunnen beschikken over een voor de GGZ gecertificeerd kwaliteitssysteem. Hiervoor is gekozen voor de systematiek van de Stichting Harmonisatie Kwaliteitsbeoordeling in de Zorgsector (HKZ) welke een specifiek normenkader voor de GGZ hanteert. Dit kwaliteitssysteem bestaat naast het handboek voor de primaire processen (procedure handboek) tevens uit een handboek voor de besturende processen (management handboek), een handboek systeemondersteunende processen en een handboek met werkinstructies. De processen zijn in 2008 door een werkgroep in kaart gebracht en uitgewerkt. Deze werkgroep bestaat uit lokale (uit de regiocentra) kwaliteitfunctionarissen en de kwaliteitsmedewerker staf onder voorzitterschap van een MT lid, de Hoofd Officier Toegevoegd (HOT). In de tweede helft van 2008 zijn interne audits uitgevoerd om vast te stellen of processen niet alleen goed beschreven zijn, maar ook functioneren in de praktijk. Tevens wordt met enige regelmaat gebruik gemaakt van het zelfdiagnoseinstrument van de Stichting HKZ.

Naast het HKZ kwaliteitsinstrument, voldoet de MGGZ aan wetgeving en regelgeving welke de borging van kwaliteit regelen vanuit de Wet Toelating Zorg Instellingen (WTZI) zoals de Wet Beroepen Individuele Gezondheidszorg (BIG), de Wet op de Geneeskundige Behandelingsovereenkomst, Privacy wetgeving (WBP) en diverse relevante richtlijnen.

Professionals werkzaam binnen de MGGZ voldoen allen aan de civiel conforme opleiding en functievereisten. Met interdisciplinair overleg en intervisie wordt de kwaliteit van zorg en behandeling getoetst aan de kennis en inzichten van collegae. Externe collegiale toetsing vindt plaats door middel van intercollegiale toetsing, supervisie (individueel als teamgericht) en vanuit de diverse beroepsverenigingen welke visitaties uitvoeren.

Om het gekwalificeerde personeel in staat te stellen om kennis en vaardigheden op peil te houden en te verbeteren, wordt jaarlijks de behoefte aan opleiding en training geïnventariseerd en vastgelegd in een opleidingsplan voor het komende jaar. In 2008 is er binnen de MGGZ voor een bedrag van € 242.000,- aan opleidingen uitgegeven. Daarnaast stelt de MGGZ stageplaatsen beschikbaar aan zowel militair als civiel studenten in opleiding tot verpleegkundige, vaktherapeut, psycholoog, GZ-psycholoog, co-assistenten en arts in opleiding tot psychiater. In 2008 staan voor deze opleidingstaak visitaties gepland.

De MGGZ beschikt verder nog over een "Kenniscentrum" welke relevante, 'state of the art' kennis vergaard en deze toegankelijk maakt voor medewerkers. In dit kader volgen zij tevens nieuwe ontwikkelingen op het gebied van de GGZ ten behoeve van kwaliteitsverbetering. Daarnaast wordt in alliantie met -en onder wetenschappelijke supervisie van- (medisch biologische en gedragswetenschappelijke) academische partners promotieonderzoek gedaan naar militair relevante uitzendingsgerelateerde klachten en stoornissen zoals 'post traumatische stress stoornissen' (PTSS) en 'lichamelijk onbegrepen klachten' (LOK).

4.4 Kwaliteitsbeleid ten aanzien van patiënten.

Samen met het CMH zijn de voorbereidingen getroffen om een polikliniek voor Onbegrepen Lichamelijk Klachten op te zetten. In het tweede halfjaar van 2009 zal deze polikliniek binnen de muren van het CMH starten, waarbij de intake en diagnostiek zal plaatsvinden in het CMH

KPMG Audit
Document waarop ons rapport d.d.

29 Mei 2009

(mede) betrekking heeft.
Paraaf voor identificatiedoeleinden:
KPMG Accountants N.V.

en de multidisciplinaire behandeling uitgevoerd wordt onder verantwoordelijkheid van de MGGZ.

4.5 Kwaliteitsbeleid ten aanzien van cliënten

Het kwaliteitsbeleid voor de patiëntenzorg is onderdeel van het totale kwaliteitsbeleid. De uitwerking van het meten van de kwaliteit van zorg aan patiënten zal in 2009 verder uitgewerkt worden op basis van de Consumer Quality Index.

4.5.1 Klachten

De MGGZ wil de drempel tot het uiten van klachten bewust laag houden: de cliënt wordt in de cliëntenfolder en tijdens het eerste gesprek geïnformeerd over de klachtenafhandeling. Het streven is om in 2009 op het intranet en op de website van de MGGZ de cliënt te informeren over de wijze van klachtbemiddeling en afhandeling. Voor de cliënten die worden opgenomen staat de tekst ook in de brochure van de kliniek MGGZ. De cliënt die bij een medewerker van de MGGZ meldt een klacht te hebben, wordt z.s.m. in contact gebracht met een klachtbemiddelaar. De Onafhankelijke Klachtencommissie van de drie zorgbedrijven binnen de Bedrijfsgroep Gezondheidszorg neemt klachten in behandeling als daar gezien de ernst van de klacht aanleiding toe is of als de klachtenbemiddeling niet tot een voor de cliënt bevredigende oplossing leidt. Overigens krijgt de klachtencommissie elke klacht ter inzage, dus ook de bemiddelbare klachten.

Over 2008 is er 1 klacht gemeld.

Naast deze MGGZ interne klachtprocedure, kunnen belanghebbenden klachten indienen bij de Inspectie Militaire Gezondheidszorg of de Defensie ombudsman, de Inspecteur Generaal der Krijgsmacht.

4.5.2 Toegankelijkheid

De MGGZ is goed toegankelijk voor zorgvragende militairen, veteranen en hun verwijzers. De organisatie kent een regionale spreiding zodat cliënten veelal geen grote reisafstanden hebben. Regionaal wordt er veel geïnvesteerd in de contacten met verwijzers en 1^e lijnsteams van grote onderdelen. Er zijn laagdrempelige benaderingsmogelijkheden voor advies en consultatie.

Er wordt naar gestreefd om prompte zorg te bieden, zeker als het gaat over spoedeisende problematiek of problematiek in relatie tot uitzendingen, bijvoorbeeld bij repatrianten. Daartoe is in 2008 het verwijsbeleid aangepast wat heeft geresulteerd in zeer korte verwijsprocedures. De MGGZ kent geen wachtlijsten, cliënten worden na de verwijzing over het algemeen binnen 14 dagen uitgenodigd voor een eerste intakegesprek. Er is een 24/7 bereikbaarheid van de kliniek in Utrecht, waarbij, naast voor en achterwacht van de universiteitskliniek er altijd een militair psychiater als achterwacht geconsulteerd kan worden voor de meer militair specifieke vraagstellingen (ook vanuit de inzetgebieden).

4.5.3 Veiligheid

Op het gebied van Arbo & Milieu normering voldoet de MGGZ en diens locaties aan de vereisten. Dit is eind 2007/begin 2008 getoetst door middel van een Risico Inventarisatie & Evaluatie aan de hand waarvan eventuele verbeterpunten zijn doorgevoerd. Deze verbeterpunten zijn vastgelegd in plannen van aanpak voor de diverse locaties. Hierin zijn tevens de bedrijfshulpverlening als brand/evacuatie/reanimatie opgenomen.

De nieuwe organisatie wordt door middel van interne audits (OIB) getoetst aan de strenge normen die vanuit Defensie gesteld zijn op het gebied van veiligheid. Deelgebieden hierbij zijn Organisatie, Personeel, Informatie voorziening en infrastructurele, materiële en toegangsbeveiliging.

Document waarop ons rapport d.d.

29 MEI 2009

SB

(mede) betrekking heeft.
Paraaf voor identificatiedoeleinden:
KPMG Accountants N.V.

4.6 Kwaliteit ten aanzien van medewerkers

4.6.1 Personeelsbeleid

Het personeel is de belangrijkste factor voor de MGGZ om goede zorg te kunnen verlenen. De MGGZ streeft ernaar continu die zorg van een hoogwaardig niveau te leveren en het personeelbeleid is er dan ook op gericht om de werknemers tot ontplooiing te brengen in hun vakgebied en om een goed werk en leefklimaat in stand te houden.

Het beleid is erop gericht om goed gekwalificeerde medewerkers in dienst te nemen, hun deskundigheid door verdere opleiding te verbeteren en door de kennis aan te passen op de zorgvraag. Al bereikte kwalificaties die passen bij functies dienen te worden behouden. Daarvoor dient een bij- en nascholingsprogramma waarbij geaccrediteerde in- en externe scholingsmomenten doorlopen kunnen worden. Jaarlijks wordt de behoefte aan functieopleidingen en bij- en nascholingsactiviteiten geïnventariseerd en vastgelegd in een opleidingsplan.

4.6.2 Arbo

In november 2007 is, met ondersteuning van de BG GZ, gestart met de Risico-inventarisatie en evaluatie (RI&E). Dit heeft begin 2008 geleid tot een plan van aanpak RI&E voor de vier locaties van de MGGZ. Tevens zijn hierin opgenomen de verbetermaatregelen van het in het 3^e kwartaal 2007 gehouden medewerkertevredenheidsonderzoek (PICTURE) door het Dienstencentrum Gedragswetenschappen.

4.6.3 Ziekteverzuim

Over het jaar 2008 is het ziekteverzuim over het totale personeel genomen (militairen en burgers) 3,9%.

4.6.4 Medewerkertevredenheid

In 2007 is onder auspiciën van het Dienstencentrum Gedragswetenschappen van Defensie een medewerkertevredenheidsonderzoek (PICTURE) uitgevoerd. Uit dit onderzoek blijkt dat het personeel gemiddeld meer tevreden is over het werk en werkinhoud dan gemiddeld binnen Defensie. Dit geldt ook voor de motivatie. De verbetervoorstellen zijn meegenomen in het plan van aanpak RI&E in 2008.

4.6.5 Uitzendingen

Ook in 2008 is personeel van de MGGZ uitgezonden, allen in het kader van de missie in Afghanistan. In totaal zijn 6 psychologen voor de duur van ruim 4 maanden uitgezonden. Dit is de tijd dat de personen doorgebracht hebben in het inzetgebied. De tijd die benodigd is voor opleiding en training (MGO/ MGI) en gerelateerde verloven is niet opgenomen.

In het kader van de uitzending en de zorg voor uitzendingen (lessen en training, thuisfrontondersteuning) en kort voor terugkeer van uitzendingen (groepswijze adaptatiegesprekken) zijn in 2008 7 mensjaren besteed.

4.7 Samenleving

De bescherming en bevordering van de internationale rechtsorde en stabiliteit heeft geleid tot politieke besluitvorming en inzet van eenheden van Defensie in brandhaarden over de gehele wereld, waarbij in 2008 de missie in Afghanistan wederom het meest op de voorgrond komt. Vanuit de verantwoordelijkheid als (voormalig) werkgever en zorgvuldig werkgeverschap heeft de zorg voor actief dienende en veteranen met uitzendingsgerelateerde problematiek de hoogste prioriteit. Omdat dergelijke zorg zowel vanuit militaire als vanuit civiele instanties geleverd moet kunnen worden is een civiel-militair zorgsysteem ingericht met meerdere toegangspunten. De hulpverlenende beroepsgroepen uit het militaire zorgsysteem vormen met civiele hulpverlenende instanties een fijnmazig

(mede) betrekking heeft.

Paraaf voor identificatiedoeleinden:
KPMG Accountants N.V.

Deel 1: Jaarverslag 2008 MGGZ

vangnet voor de veteraan die in psychische of sociale nood komt in het Landelijk Zorgsysteem Veteranen (LZV).

Goed geprogrammeerd wetenschappelijk onderzoek op het gebied van de PTSS en andere uitzendingsgerelateerde klachten is nodig om vorderingen te maken op het gebied van de preventie, de vroege diagnostiek en de behandeling. Een (militair-) psychiatrische en een (academische) psychologische wetenschappelijke onderzoeksgroep die thans onder militairen onderzoek uitvoeren zijn middels afspraken met elkaar verbonden en zullen in de nabije toekomst met goed geprogrammeerd onderzoek gaan doorgroeien tot een 'Centre of Excellence' op het gebied van de uitzendings- en stressgerelateerde stoornissen. De uitkomsten van dergelijk onderzoek zijn van belang voor het gehele gebied van psychotraumagerelateerde zorg in Nederland.

De MGGZ is een erkende opleidingsinstelling en stageplek voor vele beroepsopleidingen, zowel op (post) HBO-, WO en arts-assistentniveau. Medewerkers van de MGGZ nemen deel aan kennisplatforms binnen de (militaire) geestelijke gezondheidszorg, in de breedste zin van het woord.

4.8 Financieel beleid

4.8.1 DBC's

In september 2007 is gestart met de voorbereiding en de invoering van de DBC's voor de MGGZ. Als gevolg van een problematisch verloop van het verwervingstraject voor een GGZ applicatie dient de typering en registratie van de DBC's met ingang van 01 januari 2008 handmatig te gebeuren. In juli 2008 is gestart met de implementatie van de GGZ applicatie 'USER' en zijn deze schriftelijke registraties met terugwerkende kracht in het systeem ingevoerd om te bereiken dat de MGGZ zo snel als mogelijk is de te declareren zorg, middels afgesloten DBC's, bij de zorgverzekeraar kan indienen en beschikt over adequate managementinformatie over het jaar 2008. De voorbereidingen hiertoe zijn gestart in het 4^e kwartaal van 2008 en zullen begin 2009 afgerond gaan worden. Doelstelling is om vanaf het 2^e kwartaal 2009 deze processen structureel in te bedden in de bedrijfsvoering.

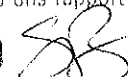
4.8.2 Financieel jaarverslag 2008

Zie deel 2 van het jaarverslag 2008 MGGZ.

KPMG Audit
Document waarop ons rapport d.d.

29 MEI 2009

(mede) betrekking heeft.
Eenmalig voor identificatie doeleinden
KPMG Accountants N.V.
Deel 1: Jaarverslag 2008 MGGZ

Commando DienstenCentra

Ministerie van Defensie

Commando DienstenCentra

Bezoekadres:
Heidelberglaan 100
Postadres:
MPC 55 O
Postbus 90000
3509 AA Utrecht
www.cdc.nl

Jaarrekening 2008 Militaire Geestelijke Gezondheidszorg

Status Definitief
Versienummer 20090529
Datum 29 mei 2009

KPMG Audit
Document waarop ons rapport d.d.

29 MEI 2009

(mede) betrekking heeft.
Partij voor de verantwoordelijkheid:
KPMG Accountants N.V.

Titel Jaarrekening 2008
 Status Definitief
 Versienummer 20090529
 Datum 29 mei 2009

Inhoud

BALANS PER 31 DECEMBER 2008 (NA RESULTAATVERDELING)	4
WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2008	5
KASSTROOMOVERZICHT 2008	6
GRONDSLAGEN VOOR DE JAARVERSLAGGEVING	7
1. ALGEMEEN	7
1.1 ACTIVITEITEN	7
1.2 GRONDSLAGEN VOOR HET OPSTELLEN VAN DE JAARREKENING	7
1.3 TOELICHTING OP HET KASSTROOMOVERZICHT	8
2. GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA	9
2.1 ALGEMEEN	9
2.2 MATERIËLE VASTE ACTIVA	9
2.3 VORDERINGEN EN OVERLOPENDE ACTIVA	9
3. GRONDSLAGEN VOOR RESULTAATBEPALING	9
3.1 ALGEMEEN	9
3.2 PERSONEELSBELONINGEN	9
3.2.1 <i>Periodiek betaalbare beloningen</i>	9
3.2.2 <i>Pensioenen</i>	9
3.2.3 <i>Voorziening toekomstige personeelsbeloningen</i>	10
3.2.4 <i>Lonen en salarissen</i>	10
TOELICHTING OP DE BALANS	10
4. MATERIËLE VASTE ACTIVA	10
5. VLOTTENDE ACTIVA	11
5.1 VOORRAAD OHW DBC's	11
5.2 FINANCIERINGSSTEKORT/-OVERSCHOT	11
5.3 VORDERINGEN	12
5.4 LIQUIDE MIDDELEN	12
5.5 OVERLOPENDE ACTIVA	13
6. PASSIVA	13
6.1 VOORZIENINGEN	13
6.2 KORTLOPENDE SCHULDEN	14
7. NIET IN DE BALANS OPGENOMEN VERPLICHTINGEN	14
TOELICHTING OP DE WINST- EN VERLIESREKENING	15

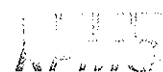
KPMG Audit
 Document waarop ons rapport d.d.

29 MEI 2009

(mede) betrekking heeft.
 Paraat voor identificatiedoelenden:
 KPMG Accountants N.V.

Titel Jaarrekening 2008
Status Definitief
Versienummer 20090529
Datum 29 mei 2009

8. OPBRENGSTEN	15
9. PERSONEELSKOSTEN	16
9.1 PERSONEELSKOSTEN	16
9.2 BESTUURSBELONINGEN	16
10. AFSCHRIJVINGEN	17
11. INTERESTKOSTEN	17
12. BEDRIJFSKOSTEN	18
13. WERKNEMERS	18
14. ACCOUNTANTSKOSTEN	19
GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM	20
RESULTAATSBESTEMMING	20
VASTSTELLING JAARREKENING	20
BIJLAGE 1 - OVERZICHT MATERIËLE VASTE ACTIVA	21

KPMG Audit
Document waarop ons rapport d.a.

29 MEI 2009

(mede) betrekking heeft,
Eenmalig voor identificeermededeelenden
KPMG Accountants N.V.

Titel Jaarrekening 2008
 Status Definitief
 Versienummer 20090529
 Datum 29 mei 2009

Balans per 31 december 2008 (na resultaatverdeling)

Activa	31 december 2008		31 december 2007	
	€	€	€	€
Vaste activa				
Materiële vaste activa		86.721		83.131
Vlottende activa				
Voorraad OHW DBC's	1.019.375		0	
Te verrekenen Defensie	0		66.756	
Financieringstekort	338.662		0	
Vorderingen	162.549		436.573	
Overlopende activa	873.290		392.891	
		<u>2.393.876</u>		<u>896.220</u>
		<u>2.480.597</u>		<u>979.351</u>

Passiva	31 december 2008		31 december 2007	
	€	€	€	€
Te verrekenen Defensie		1.326.612		0
Vorzieningen		83.544		104.885
Financieringoverschot		0		26.782
Kortlopende schulden		1.070.441		847.684
		<u>2.480.597</u>		<u>979.351</u>

KPMG Audit
 Document waarop ons rapport d.d.

29 MEI 2009

(mede) betrekking heeft.
 Paraaf voor identificatiedoeleinden:
 KPMG Accountants N.V.

Titel Jaarrekening 2008
 Status Definitief
 Versienummer 20090529
 Datum 29 mei 2009

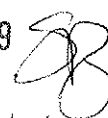
Winst- en Verliesrekening over 2008

	2008		2007	
	€	€	€	€
Opbrengsten		9.514.758		7.639.407
Kosten				
Personeelskosten	6.637.896		6.138.662	
Afschrijvingen	12.104		7.607	
Interest	4.034		3.941	
Overige bedrijfskosten	2.860.724		1.489.197	
		<hr/>		<hr/>
Totaal kosten		9.514.758		7.639.407
		<hr/>		<hr/>
Bedrijfsresultaat		0		0
		<hr/> <hr/>		<hr/> <hr/>

KPMG Audit
 Document waarop ons rapport d.d.

29 MEI 2009

(mede) betrekking heeft.
 Paraaf voor identificatiedoeleinden:
 KPMG Accountants N.V.

Titel Jaarrekening 2008
 Status Definitief
 Versienummer 20090529
 Datum 29 mei 2009

Kasstroomoverzicht 2008

	2008		2007	
	€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Bedrijfsresultaat		0		0
Aanpassing voor:				
Afschrijvingen op materiële vaste activa	12.104		7.607	
Mutatie voorzieningen	-21.341		104.885	
		<u>-9.237</u>		<u>112.492</u>
Verandering in werkkapitaal:				
Voorraad OHW DBC's	-1.019.375		0	
Te verrekenen Defensie	1.393.368		-66.756	
Financieringstekort/-overschot	-365.444		26.782	
Vorderingen	274.024		-436.573	
Overlopende activa	-480.400		-392.891	
Kortlopende schulden	222.757		847.684	
		<u>24.930</u>		<u>-21.754</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten		15.693		90.738
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investeringsactiviteiten		-15.693		-90.738
		<u>0</u>		<u>0</u>
Netto kasstroom		0		0

KPMG Audit
 Document waarop ons rapport d.d.
 29 MEI 2009

(mede) betrekking heeft.
 Paraaf voor identificatiedoelinden:
 KPMG Accountants N.V.

Titel Jaarrekening 2008
 Status Definitief
 Versienummer 20090529
 Datum 29 mei 2009

Grondslagen voor de jaarverslaggeving

1. Algemeen

De Militaire Geestelijke Gezondheidszorg is gevestigd aan de Heidelberglaan 100 te Utrecht.

1.1 Activiteiten

De Militaire Geestelijke Gezondheidszorg (een eenheid binnen Defensie) is opgericht per 1 januari 2007 en is voortgekomen uit een reorganisatie van alle GGZ-activiteiten binnen Defensie.

De activiteiten van de Militaire Geestelijke Gezondheidszorg bestaan primair uit preventie en zorg voor militairen en veteranen op het gebied van de geestelijke gezondheidszorg.

1.2 Grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW met uitzondering van de afdelingen 1, 11 en 12. Daarnaast is rekening gehouden met de stellige uitspraken in de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving en is tevens Regeling Jaarverslaggeving WTZi gevolgd.

Afwijkingen die ontstaan door Defensie-specifieke werkwijzen worden indien van toepassing toegelicht.

- Binnen Defensie is besloten om de MGGZ op te richten met een beginstand van nihil, alsmede dat uitsluitend de materiële vaste activa en het financieringsoverschot worden overgedragen in 2007 door CMH aan MGGZ tegen boekwaarde en dat andere standen die betrekking hebben op de oude organisatieonderdelen van MGGZ voor rekening en risico van Defensie komen.
- De onderlinge diensten tussen Defensieonderdelen worden niet in rekening gebracht.
- Financiering door Defensie betreft de vergoeding van Defensie voor de overige activiteiten van de MGGZ, waaronder voorlichting en wetenschappelijk onderzoek. Deze vergoeding wordt op een dusdanig bedrag bepaald dat geen sprake is van een resultaat over het jaar.
- De post "Te verrekenen met Defensie" betreft de vergoeding van Defensie voor de voor haar verrichte activiteiten volgens de jaarrekening (baten en lasten stelsel).
- In 2008 heeft MGGZ gekozen om de omzet uit hoofde van de militairen te verantwoorden op basis van de DBC-systematiek. Deze systematiek sluit beter aan bij de factureringmethode naar Univé. In de jaarrekening 2008 is daarom geen splitsing gemaakt in medische verrichtingen en klinische zorg. De (medel) betrekking heeft.

KPMG Audit

KPMG Accountants N.V. d.d.

29 MEI 2009

KPMG Accountants N.V.

KPMG Accountants N.V.

KPMG Accountants N.V.

KPMG Accountants N.V.

KPMG Accountants N.V.

KPMG Accountants N.V.

KPMG Accountants N.V.

Titel Jaarrekening 2008
Status Definitief
Versienummer 20090529
Datum 29 mei 2009

opbrengsten uit hoofde van veteranenzorg worden in 2008 wel verantwoord op basis van de NZa-parameters.

1.3 Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

KPMG Audit
Document waarop ons rapport d.d.

29 MEI 2009

(mede) betrekking heeft.
Particulier accountantsdeelnemer
KPMG Accountants N.V.
Pagina 8/21

Titel Jaarrekening 2008
 Status Definitief
 Versienummer 20090529
 Datum 29 mei 2009

2. Grondslagen voor waardering van activa en passiva

2.1 Algemeen

Activa en passiva zijn gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij anders vermeld.

2.2 Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de aanschafwaarde, verminderd met de afschrijvingen.

2.3 Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen en overlopende activa zijn gewaardeerd tegen nominale waarde onder aftrek van de noodzakelijk geachte voorziening voor het risico van oninbaarheid, voor zover daartoe aanleiding bestaat.

3. Grondslagen voor resultaatbepaling

3.1 Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengst van geleverde prestaties en de kosten over het jaar. De opbrengsten worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd.

De kosten die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar worden opgenomen voor zover zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

3.2 Personeelsbeloningen

3.2.1 Periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst-en-verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers die geplaatst of aangesteld zijn bij de Militaire Geestelijke Gezondheidszorg.

3.2.2 Pensioenen

De Militaire Geestelijke Gezondheidszorg heeft zogenaamde toegezegde-bijdrageregelingen. Voor toegezegde-bijdrageregelingen betaalt de Militaire Geestelijke Gezondheidszorg op verplichte, contractuele of vrijwillige basis premies aan pensioenfondsen en verzekeringsmaatschappijen. Dit is centraal geregeld.

KPMG Audit
 Document waarop ons rapport d.d.

29 mei 2009

(mede) betrekking heeft.
 De afgevaardigden
 KPMG accountants

Titel Jaarrekening 2008
 Status Definitief
 Versienummer 20090529
 Datum 29 mei 2009

3.2.3 Voorziening toekomstige personeelsbeloningen

De voorziening is gevormd op basis van de tijdsevenredige opbouw van de te verwachten jubilea-uitkeringen en gewaardeerd tegen het brutoloon per 31 december 2008 voor burgerambtenaren en militairen die per die datum bij de Militaire Geestelijke Gezondheidszorg in loondienst zijn. Bij de vorming van de voorziening is uitgegaan van het resterend dienstverband. Bij burgerambtenaren is dit gedurende de aanstellingstijd, bij militairen is dit de plaatsingstijd.

3.2.4 Lonen en salarissen

De salarisadministratie wordt gevoerd door Defensie. De salarissen worden betaald door Defensie en via rekening-courant doorbelast.

Toelichting op de balans

4. Materiële vaste activa

	31-12-2008	31-12-2007
Inventaris	65.187	63.005
Hardware	3.508	0
Vervoermiddelen	18.026	20.126
Totaal	<u>86.721</u>	<u>83.131</u>

Voor een nadere onderbouwing van de mutaties en saldi van materiële vaste activa wordt verwezen naar het overzicht materiële vaste activa (bijlage 1).

KPMG Audit
 Document waarop ons rapport d.d.

29 MEI 2009

(mede) betrekking heeft.
 Paraaf voor identificatiedoelinden:
 KPMG Accountants N.V.
 Pagina 10/21

Titel Jaarrekening 2008
 Status Definitief
 Versienummer 20090529
 Datum 29 mei 2009

5. Vlottende activa

5.1 Voorraad OHW DBC's

In 2008 is er gestart met registratie en facturatie op basis van DBC's, over 2007 is dit gedaan op basis van de NZa-parameters. In 2009 zal de facturatie over 2008 worden afgerond. Zie voor verdere toelichting inzake de DBC-systematiek pagina 15 van deze jaarrekening.

5.2 Financieringstekort/-overschot

	31-12-2008	31-12-2007
Financieringsoverschot CAK – Zorgkantoor	0	26.782
Financieringstekort CAK – Zorgkantoor	338.662	0
	<hr/>	<hr/>
Totaal	-338.662	26.782
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

De financiering via het CAK – Zorgkantoor heeft uitsluitend betrekking op de veteranenzorg.

KPMG Audit
 Document waarop ons rapport d.d.

29 MEI 2009

(mede) betrekking heeft.
 Paraaf voor identificatie doeleinden:
 KPMG Accountants N.V.

Titel Jaarrekening 2008
 Status Definitief
 Versienummer 20090529
 Datum 29 mei 2009

Nog in tarieven te verrekenen financieringstekort/-overschot

	2008	2007	2006	Totaal
Saldo per 1 januari	0	50.359	-77.141	-26.782
Bij/af: financieringsverschil boekjaar				
Bij/Af Wettelijk Budget	585.585	0	0	585.585
Bij/af: correcties voorgaande jaren				
Bij/af: betalingen/ontvangsten	-20.377	-2.104	0	-22.481
Af te factureren DBC's	-197.660	0	0	-197.660
Saldo per 31 december	367.548	48.255	-77.141	338.662

Over de afwikkeling van de voorgaande jaren zijn nog geen concrete afspraken gemaakt. Dit zal lopende het jaar 2009 worden gedaan.

5.3 Vorderingen

	31-12-2008	31-12-2007
Debiteuren	162.549	436.573

Het saldo debiteuren bestaat hoofdzakelijk uit vorderingen op de zorgverzekeraar. Het niet inbare deel van de vordering is in mindering gebracht.

5.4 Liquide middelen

Het saldo van de bank wordt binnen de gehele Defensieorganisatie via saldogeregulatie afgeroomd en is derhalve nihil. De Militaire Geestelijke Gezondheidszorg beschikt niet over kasgelden.

KPMG

KPMG Audit
 Document waarop ons rapport d.d.

29 MEI 2009

(mede) betrekking heeft.
 Paraaf voor identificatiedoeleinden:
 KPMG Accountants N.V.

Titel Jaarrekening 2008
 Status Definitief
 Versienummer 20090529
 Datum 29 mei 2009

5.5 Overlopende activa

	31-12-2008	31-12-2007
Nog te declareren	841.079	121.918
Overige vorderingen	32.211	270.973
	<hr/>	<hr/>
Totaal	873.290	392.891
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

6. Passiva

6.1 Voorzieningen

	31-12-2008	31-12-2007
Beginstand per 1 januari	104.885	0
Af/bij: uitkeringen	-5.996	0
Af/bij: overige mutaties	-15.345	104.885
	<hr/>	<hr/>
Eindstand per 31 december	83.544	104.885
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Deze voorziening is gevormd voor toekomstige personeelsbeloningen.
 Van deze voorziening heeft € 19.297 een looptijd van minder dan 1 jaar.

KPMG Audit
 Document waarop ons rapport d.d.

29 MEI 2009

(mede) betrekking heeft.
 Paraaf voor identificatiedoeleinden:
 KPMG Accountants

Titel Jaarrekening 2008
 Status Definitief
 Versienummer 20090529
 Datum 29 mei 2009

6.2 Kortlopende schulden

	31-12-2008	31-12-2007
Crediteuren	81.683	218.895
Nog te betalen vakantiegeld	226.649	205.456
Nog te betalen vakantiedagen	223.709	271.411
Nog te betalen kosten	301.900	151.922
Overlopende passiva	236.500	0
	<hr/>	<hr/>
Totaal	1.070.441	847.684
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Alle kortlopende schulden hebben een verwachte looptijd van minder dan 1 jaar.

Voor de nog te betalen vakantiegeld en –dagen geldt dat Defensie in haar arbeidsvoorwaarden voor zowel burgerambtenaren als militairen een grote diversiteit aan verlofmogelijkheden kent. Slechts enkele verlofmogelijkheden hebben een verplichting tot uitbetaling bij beëindiging van het dienstverband en zijn opgenomen op de balans. Deze verplichting is gewaardeerd op basis van het brutoloon per december 2008 en is inclusief een opslag voor sociale lasten.

7. Niet in de balans opgenomen verplichtingen

De Militaire Geestelijke Gezondheidszorg is voor haar ondersteunende diensten op het gebied van onder meer ICT, personeel, verwerving en financiën gehouden gebruik te maken van de staf van het Centraal Militair Hospitaal. Tevens maakt zij voor de kliniek en de dagbehandeling gebruik van de gebouwen die bij het Centraal Militair Hospitaal op de balans zijn opgenomen. Voor deze en overige dienstverlening zal conform Defensie geen verrekening plaatsvinden en is derhalve niet in geld uit te drukken.

KPMG Audit
 Document waarop ons rapport d.d.

29 MEI 2009

(mede) betrekking heeft.
 Paraaf voor identificatiedoelenden:
 KPMG Accountants N.V.

Titel Jaarrekening 2008
 Status Definitief
 Versienummer 20090529
 Datum 29 mei 2009

Toelichting op de Winst- en Verliesrekening

8. Opbrengsten

	2008	2007
Opbrengst DBC's	1.608.598	0
Opbrengst medische verrichtingen	0	1.150.587
Opbrengst klinische zorg	0	1.235.066
Wettelijk budget veteranenzorg	585.585	282.071
Overige opbrengsten	216.786	39.398
Financiering door Defensie	7.103.789	4.932.285
	<hr/>	
Totaal	9.514.758	7.639.407
	<hr/> <hr/>	

Door invoer van de DBC systematiek, in combinatie met een vertraagde verwerving en implementatie van de nieuwe software, is de bepaling van de omzet en de declaratie over 2008 pas in april 2009 inzichtelijk geworden en verwerkt. Uiteindelijk na het bepalen van het nacalculatiebedrag bestaat de verwachting dat er geen verschil is met de inkomsten over voorgaande jaren en zal derhalve de Defensiebijdrage per saldo gelijk blijven.

Met de Defensiebijdrage worden de kosten gedekt voor o.a.; de zorgverlening en preventietaken voor, tijdens en na uitzending, het instant houden van gespecialiseerde kennis en wetenschappelijk onderzoeksfunctie en de coördinerende beleidsfunctionarissen (voorzitter en projectmanager) van het Landelijk Zorgsysteem Veteranen.

Bij de bepaling van de opbrengsten van de zorg is gekozen voor twee systematieken. Voor de financiering van de veteranenzorg zijn de wettelijk voorgeschreven NZa-parameters het uitgangspunt, voor de vredeszorg verleend aan actief dienenden is met de zorgverzekeraar overeengekomen dat deze volgens de DBC-systematiek wordt verrekend. Hierbij is wel afgesproken dat in 2009 de tarieven met terugwerkende kracht kunnen worden onderhandeld wanneer de kosten van deze zorg inzichtelijk zijn.

KPMG Audit
 Document waarop ons rapport d.d.

29 MEI 2009

(mede) betrekking heeft.
 Paraaf voor identificatiedoeleinden
 KPMG Accountants N.V.

Titel Jaarrekening 2008
 Status Definitief
 Versienummer 20090529
 Datum 29 mei 2009

9. Personeelskosten

9.1 Personeelskosten

	2008	2007
<i>Personeel in loondienst:</i>		
Direct personeel	3.224.456	2.577.620
Indirect personeel	1.455.337	1.300.891
Medisch specialisten en arts assistenten	472.562	423.532
Gratificaties en vakantiegelden	349.891	613.357
Sociale lasten	492.326	470.409
<i>Personeel niet in loondienst:</i>		
Uitzendkrachten	209.610	200.221
Inhuur UMC en overig	123.354	172.564
<i>Overige personeelskosten:</i>		
Reiskosten	66.836	105.495
Verplichting personeelsbeloningen	-21.341	104.885
Overige personeelskosten	264.865	169.688
<hr/>		
Totaal	6.637.896	6.138.662
<hr/> <hr/>		

9.2 Bestuursbeloningen

Voor de verantwoording van de bezoldiging van bestuurders en toezichthouders verwijzen wij naar de Rijksverantwoording van het Ministerie van Defensie, alwaar de bezoldiging van de Minister van Defensie openbaar is gemaakt. De commandant van de Militaire Geestelijke Gezondheidszorg heeft gemandateerde bevoegdheid van de Ministerie van Defensie.

Er zijn geen medewerkers binnen de Militaire Geestelijke Gezondheidszorg die meer verdienen dan de Minister.

KPMG Audit
 Document waarop ons rapport d.d.

29 MEI 2009

(mede) betrekking heeft.
 Paraaf voor identificatiedoeleinden:
 KPMG Accountants N.V.
 Pagina 16/21

Titel Jaarrekening 2008
 Status Definitief
 Versienummer 20090529
 Datum 29 mei 2009

10. Afschrijvingen

	2008	2007
<i>Afschrijvingskosten</i>		
Overige materiële vaste activa	12.104	7.607
	<hr/>	<hr/>
Totaal	12.104	7.607
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Voor afschrijvingspercentages en verloopoverzichten inzake materiële vaste activa wordt verwezen naar bijlage 1.

11. Interestkosten

	2008	2007
Interestkosten	4.034	3.941
	<hr/>	<hr/>
Totaal	4.034	3.941
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Over het gemiddeld geïnvesteerd vermogen is 4,75% (2007: 6,25%) interest berekend. Het percentage wat wordt gehanteerd is de wettelijke rente. Deze rente bestaat uit de herfinancieringsrente + 2,25%-punt, conform de publicatie in het Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden.

KPMG Audit
 Document waarop ons rapport d.d.

29 MEI 2009

(mede) betrekking heeft.
 Paraaf voor identificatiedoeleinden:
 KPMG Accountants N.V.

Titel Jaarrekening 2008
 Status Definitief
 Versienummer 20090529
 Datum 29 mei 2009

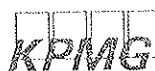
12. Bedrijfskosten

	2008	2007
Medische kosten	881.419	562.510
Geneesmiddelen	1.991	3.606
Onderhoud, reparatie en infra-kosten	505.833	564.089
Overige bedrijfskosten	1.153.296	358.992
Kosten voorziening	318.185	0
	-----	-----
Totaal	2.860.724	1.489.197
	=====	=====

De toename van de medische kosten hangt samen met de stijging van de kosten voor wetenschappelijk onderzoek. De stijging in de overige bedrijfskosten wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de kosten van het DBC-project. Voor de mogelijke oninbaarheid van de overproductie veteranen is een voorziening opgenomen.

13. Werknemers

De Militaire Geestelijke Gezondheidszorg had in 2008 gemiddeld 97 werknemers in loondienst (2007: 97).

KPMG Audit
 Document waarop ons rapport d.d.

29 MEI 2009

(mede) betrekking heeft.
 Paraaf voor identificatie doeleinden:
 KPMG Accountants N.V.

Titel Jaarrekening 2008
 Status Definitief
 Versienummer 20090529
 Datum 29 mei 2009

14. Accountantskosten

Honoraria (incl. BTW)	2008	2007
Controle	21.250	27.670
Aan controle verwante opdrachten	8.250	4.285
Andere niet controle opdrachten	5.369	0
	<hr/>	<hr/>
Totaal	34.869	31.955
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Voor het jaar 2008 is voor de controle en de aan controle verwante opdrachten een schatting opgenomen op basis van de uitgebrachte offerte.

KPMG Audit
 Document waarop ons rapport d.d.

29 MEI 2009

(mede) betrekking heeft.
 Paraaf voor identificatiedoeleinden
 KPMG Accountants N.V.

Titel Jaarrekening 2008
Status Definitief
Versienummer 20090529
Datum 29 mei 2009

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen bijzondere gebeurtenissen na balansdatum.

Resultaatsbestemming

Het resultaat is nihil.

Vaststelling jaarrekening

Hierbij stel ik de jaarrekening van de Militaire Geestelijke Gezondheidszorg vast.

Utrecht, 29 mei 2009

Commandant Militaire Geestelijke Gezondheidszorg

Kolonel-arts Drs. C. IJzerman

KPMG Audit
Document waarop ons rapport d.d.

29 MEI 2009

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'J.B.' or similar.

(mede) betrekking heeft.
Paraaf voor identificatiedoeleinden.
KPMG Accountants N.V.
Pagina 20/21

Aan de directeur van de Militaire Geestelijke Gezondheidszorg

Accountantsverklaring

Verklaring betreffende het jaardocument

Wij hebben de in het jaardocument opgenomen jaarrekening van de Militaire Geestelijke Gezondheidszorg te Utrecht bestaande uit het jaarverslag en de balans per 31 december 2008 en de winst- en verliesrekening over 2008 met de toelichting gecontroleerd.

Verantwoordelijkheid van de directeur

De directeur van de Militaire Geestelijke Gezondheidszorg is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening, zodanig dat deze, in alle van materieel van belang zijnde aspecten, voldoet aan de waarderingsgrondslagen zoals die zijn opgenomen in de jaarrekening van de Militaire Geestelijke Gezondheidszorg. Deze verantwoordelijkheid omvat onder meer: het ontwerpen, invoeren en in stand houden van een intern beheersingssysteem relevant voor het opmaken van en weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat, zodanig dat deze geen afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten bevat, het kiezen en toepassen van aanvaardbare grondslagen voor financiële verslaggeving en het maken van schattingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

Verantwoordelijkheid van de accountant

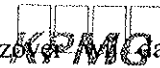
Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht. Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De keuze van de uit te voeren werkzaamheden is afhankelijk van de professionele oordeelsvorming van de accountant, waaronder begrepen zijn beoordeling van de risico's van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten. In die beoordeling neemt de accountant in aanmerking het voor het opmaken van de jaarrekening relevante interne beheersingssysteem, teneinde een verantwoorde keuze te kunnen maken van de controlewerkzaamheden die onder de gegeven omstandigheden adequaat zijn maar die niet tot doel hebben een oordeel te geven over de effectiviteit van het interne beheersingssysteem van de Militaire Geestelijke Gezondheidszorg. Tevens omvat een controle onder meer een evaluatie van de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van schattingen die de directeur van de Militaire Geestelijke Gezondheidszorg heeft gemaakt, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Oordeel

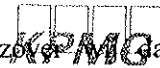
Naar ons oordeel is de jaarrekening 2008 van de Militaire Geestelijke Gezondheidszorg, in alle van materieel belang zijnde aspecten, opgemaakt in overeenstemming met de door de Militaire Geestelijke Gezondheidszorg beschreven grondslagen, zoals uiteengezet in de waarderingsgrondslagen van de jaarrekening.

Tevens zijn wij nagegaan dat het jaarverslag voor dat kunnen beoordelen verenigbaar is met de jaarrekening.

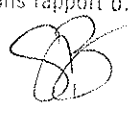
Den Haag, 29 mei 2009

KPMG ACCOUNTANTS N.V.

M.J. Kuikman-Wakker RA

 KPMG Audit
Document waarop ons rapport d.d.

29 MEI 2009

(mede) betrekking heeft.
Paraaf voor identificatiedoeleinden:
KPMG Accountants N.V.

Titel Jaarrekening 2008
 Status Definitief
 Versienummer 20090529
 Datum 29 mei 2009

Bijlage 1 - Overzicht Materiële Vaste Activa

Niet-WTZi/WTG-gefinancierde vaste activa

	Inventaris	Hardware	Vervoer- middelen	Totaal
Afschrijvingspercentage	10,0%	20,0%	10,0%	
Stand 1 januari 2008				
Aanschafwaarde	107.549	1.815	21.001	130.365
Cumulatieve afschrijvingen	44.544	1.815	875	47.234
Boekwaarde	63.005	0	20.126	83.131
Mutaties boekjaar				
Investeringen verslagjaar	11.696	3.997	0	15.693
Afschrijvingen	9.515	489	2.100	12.104
<i>Desinvesteringen</i>				
Aanschafwaarde	3.630	0	0	3.630
Afschrijvingen	3.630	0	0	3.630
Per saldo	0	0	0	0
Mutaties in de boekwaarde	2.181	3.508	-2.100	3.589
Stand 31 december 2008				
Aanschafwaarde	115.615	5.812	21.001	142.428
Cumulatieve afschrijvingen	50.428	2.304	2.975	55.707
Boekwaarde	65.187	3.508	18.026	86.721

KPMG Audit
 Document waarop ons rapport d.d.

29 MEI 2009

(mede) betrekking heeft.
 Paraaf voor identificatiedoelenden
 KPMG Account Pagina 21/21